

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 sierpnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił F. C. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego co najmniej 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie okres 5 miesięcy i 23 dni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udokumentowany ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wymiarze 28 lat, 10 miesięcy i 21 dni, w tym 10 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do zatrudnienia w szczególnych warunkach: - okresu od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku w (...), gdyż zgodnie z Zarządzeniem nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku stanowisko pracy określone w wykazie A Dział XIV poz. 12 pkt. 1 brzmi spawacz elektryczny i gazowy, a w świadectwie pracy z dnia 14 grudnia 2000 roku wskazano stanowisko spawacza, - okresu od dnia 10 maja 1979 roku do dnia 28 lutego 1981 roku w Zespole Elektrociepłowni w Ł., gdyż zgodnie z Zarządzeniem nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 roku stanowisko pracy określone w wykazie A Dział XIV poz.12 pkt. 9 brzmi spawacz gazowy, a świadectwie pracy z dnia 26 marca 2001 roku wskazano stanowisko spawacz – monter kotłowy oraz - okresu od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku w Spółdzielni Pracy (...), gdyż zgodnie z uchwałą nr 80 Zarządu Centralnego Związku (...) z dnia 30 czerwca 1983 roku stanowisko pracy określone w wykazie A Dział XIV poz.12 pkt. 1 brzmi spawacz elektryczny, a w świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 1983 roku wskazano stanowisko spawacz.

/decyzja k. 31-32 plik I akt ZUS/

W dniu 9 września 2013 roku wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji, uznając ją za krzywdzącą. W uzasadnieniu wskazał, iż pracował w szczególnych warunkach przy spawaniu elektrycznym i gazowym w następujących okresach zatrudnienia: od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku w (...), od dnia 10 maja 1979 roku do dnia 28 lutego 1981 roku w Zespole Elektrociepłowni w Ł., od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku w Spółdzielni Pracy E., od dnia 19 marca 1990 roku do dnia 10 września 1990 roku w MPK (...) Spółka z o.o. oraz od dnia 13 września 1990 roku do dnia 30 kwietnia 2008 roku w (...) spółka akcyjna. Dodatkowo podniósł, że w okresie od dnia 1 października 1969 roku do dnia 25 czerwca 1976 roku pracował w Zakładzie Budownictwa (...) jako betoniarz zbrojarz.

/odwołanie k. 2/

Decyzją z dnia 25 września 2013 roku zmieniającą decyzję z dnia 27 sierpnia 2013 roku w części dotyczącej okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie odmówił F. C. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego co najmniej 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie okres 7 lat, 11 miesięcy i 9 dni. Do stażu pracy w szczególnych warunkach zaliczono wnioskodawcy okresy zatrudnienia od dnia 19 marca 1990 roku do dnia 10 września 1990 roku w (...) Spółka z o.o. oraz od dnia 13 września 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie (...) spółka akcyjna, z wyłączeniem okresów niewykonywania pracy przebytych po dniu 14 listopada 1991 roku, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do zatrudnienia w szczególnych warunkach okresu od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku w (...), okresu od dnia

10 maja 1979 roku do dnia 28 lutego 1981 roku w Zespole Elektrociepłowni w Ł. oraz okresu od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku w Spółdzielni Pracy (...), gdyż określone przez pracodawców w świadectwach pracy zajmowane przez ubezpieczonego stanowiska tj. kolejno „spawacz”, „spawacz-monter kotłowy” i „spawacz” są niezgodne z wykazem stanowiącym załącznik do odpowiednich zarządzeń resortowych i uchwały Zarządu (...) Związku (...). Dodatkowo organ rentowy poinformował, że do stażu ogólnego na dzień 31 grudnia 1998 roku nie uwzględniono okresu zatrudnienia od czerwca 1976 roku do sierpnia 1976 roku w P.P.B. – (...), gdyż przedłożony wpis w dowodzie osobistym nie stanowi środka dowodowego.

/decyzja k. 35-36 plik I akt ZUS/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 26 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 3-3 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca F. C. urodził się w dniu (...).

/bezsporne wnioski – k. 1-6 plik I akt ZUS/

Wniosek o emeryturę F. C. złożył w dniu 1 sierpnia 2013 roku. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/wniosek – k. 1-6 plik I akt ZUS/

W okresie od dnia 1 października 1969 roku do dnia 10 czerwca 1976 roku F. C. pracował w Zakładzie Budownictwa (...). W pierwszym okresie zatrudnienia od dnia 1 października 1969 roku do dnia 24 czerwca 1971 roku wykonywał pracę na podstawie umowy o pracę o naukę zawodu – betoniarz-zbrojarz.

W trakcie nauki w (...) Szkole Budowlanej (...) dni w tygodniu uczęszczał na zajęcia do szkoły, a przez 2 dni odbywał praktyki w zakładzie pracy.

/świadectwo pracy z dn. 12.06.1976 r., umowa o pracę z dn. 13.09.1976 r. – akta osobowe w kopercie k. 17, zeznania wnioskodawcy – 29 min. 58 sek. – płyta CD k. 97/

Po zakończeniu nauki w (...) Szkole Budowlanej zakład pracy zawarł z wnioskodawcą umowę w dniu 24 czerwca 1971 roku na okres wstępnego stażu pracy od dnia 25 czerwca 1971 roku do dnia 30 września 1971 roku. Po ukończeniu wstępnego stażu pracy i pomyślnym zdaniu egzaminu warunki umowy ulegały zmianie na ogólnie obowiązujące przy zawieraniu umów o pracę bez uprzedniego wypowiedzenia. Zgodnie z treścią umowy ubezpieczonemu powierzono stanowisko betoniarz-zbrojarz.

/umowa z dn. 24.06.1971 r., oświadczenie z dn. 24.06.1971 r., świadectwo pracy z dn. 12.06.1976 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

Z dniem 21 października 1972 roku wnioskodawca został zwolniony przez Zakład Budownictwa (...) z zajmowanego stanowiska – zbrojarz celem odbycia służby wojskowej.

/karta obiegowa zmiany z dn. 21.10.1972 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

Wnioskodawca w okresie od dnia 27 października 1972 roku do dnia 17 października 1974 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową.

/kopia książeczki wojskowej – k. 77-86/

F. C. po ukończeniu kursu spawania elektrycznego z dniem 10 kwietnia 1974 roku uzyskał uprawnienia spawacza.

/bezsporne; książeczka spawacza nr (...) okazana na rozprawie w dniu 5 marca 2014 roku – k. 36, odpisy książki i karty spawalniczej – k. 16 i k. 17 – akta osobowe w kopercie k. 23, zeznania wnioskodawcy – k. 36 w zw. z 23 min. 48 sek. – płyta CD k. 97/

Wnioskodawca po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej został przyjęty ponownie do pracy przez Zakład Budownictwa (...) z dniem 6 listopada 1974 roku. W karcie obiegowej zmiany – przyjęcia z dnia 29 października 1974 roku wskazano, iż wnioskodawcy powierzono stanowisko – zbrojarz. W umowie z dnia 5 listopada 1974 roku wymieniono stanowisko - betoniarz-zbrojarz.

/karta obiegowa zmiany z dn. 29.10.1974 r., umowa z dn. 5.11.1974 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

Z dniem 10 czerwca 1976 roku odwołujący został zwolniony na zasadzie porozumienia stron między zakładami pracy tj. pomiędzy Zakładem Budownictwa (...) i (...) Przedsiębiorstwie (...).

W karcie obiegowej zmiany – zwolnienia z dnia 7 czerwca 1976 roku wskazano, iż wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku zbrojarza.

/podanie z dn. 31.05.1976 r., karta obiegowa zmiany z dn. 7.06.1976 r. – akta osobowe w kopercie k. 17/

F. C. przez cały okres zatrudnienia w Zakładzie Budownictwa (...) po zakończeniu szkoły zawodowej wykonywał pracę zbrojarza i pracował na zbrojarni. Nie pracował jako betoniarz.

/zeznania wnioskodawcy: 29 min. 58 sek. – płyta CD k. 97/

W okresie od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) na stanowisku spawacza. Wnioskodawca w dniu 10 września 1976 roku otrzymał z Urzędu Miasta Ł. skierowanie do pracy do w/w zakładu pracy na stanowisko cieśli. Ubiegając się o zatrudnienie F. C. złożył odpisy książki i karty spawalniczej. W umowie o pracę z dnia 13 września 1976 roku wskazano, iż wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku cieśli-zbrojarza. W angażu z dnia 26 kwietnia 1978 roku wskazano, iż wnioskodawca jest zatrudniony na stanowisku spawacza. W karcie obiegowej zmiany w stosunku pracy - zwolnienie z dnia 2 maja 1979 roku zajmowane przez wnioskodawcę stanowisko zostało określone jako ślusarz-spawacz.

/świadectwo pracy z dn. 3.05.1979 r. – k. 1, skierowanie do pracy z dn. 10.09.1976 r. – k. 4, angaż z dn. 26.04.1978 r. – k. 5, umowa o pracę z dn. 13.09.1976 r. – k. 6, karta obiegowa zmiany z dn. 2.05.1979 r. – k. 10, odpisy książki i karty spawalniczej – k. 16 i k. 17 – akta osobowe w kopercie k. 23/

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym w dniu 14 grudnia 2000 roku przez pracodawcę - Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w prywatyzacji wskazano, że F. C. był zatrudniony w tym przedsiębiorstwie w okresie od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku. W okresie od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym, na stanowisku spawacz wymienionym w wykazie A dział XIV poz. 12 pkt. 1 wykazu szczegółowego stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

/świadcstwo pracy w szczególnych warunkach - k.3 akta osobowe w kopercie k. 23/

Wnioskodawca w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), pracował na stanowisku spawacza, w sześćo osobowej brygadzie spawaczy. Bezpośrednim przełożonym wnioskodawcy był kierownik działu ślusarskiego. Wnioskodawca spawał elektrycznie różne elementy, takie jak balustrady i zsypy oraz wycinał gazowo. Swoje obowiązki wykonywał na spawalni na terenie zakładu, zdarzało się, że również na prefabrykacji, nie jeździł na budowy. W zakładzie zatrudnieni byli również spawacze, którzy zajmowali się spawaniem na terenie budów. Zatrudnieni w zakładzie pracy ślusarze przygotowywali spawaczom materiały do spawania ze stali. F. C. nie wykonywał prac zbrojarza, cieśli, ani ślusarza. Formalnie został przyjęty na stanowisko cieśli-ślusarza, ponieważ pomimo zapotrzebowania w zakładzie nie było etatu dla spawacza.

/zeznania świadka K. W.: 5 min. 18 sek., 7 min. 21 sek., 9 min. 53 sek., 11 min. 48 sek. – płyta CD k. 97, zeznania wnioskodawcy – k. 36 w zw. z 23 min. 48 sek. – płyta CD k. 97/

Ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy tj. co najmniej 8 godzin dziennie. Nie miał przerw w zatrudnieniu. Otrzymywał od pracodawcy mleko.

/zeznania świadka K. W.: 5 min. 18 sek., 7 min. 21 sek., 9 min. 53 sek., 11 min. 48 sek. – płyta CD k. 97, zeznania wnioskodawcy – k. 36 w zw. z 23 min. 48 sek. – płyta CD k. 97/

Następnie F. C. w okresie od dnia 10 maja 1979 roku do dnia 28 lutego 1981 roku był zatrudniony w Zespole Elektrociepłowni w Ł.. W świadectwie pracy z dnia 27 lutego 1981 roku wskazano, iż odwołujący wykonywał pracę na stanowisku monter kotłowy – spawacz, a ostatnio jako monter kotłowy. W umowie o pracę z dnia 10 maja 1979 roku oraz z dnia 24 maja 1979 roku stanowisko wnioskodawcy zostało określone jako monter kotłowy – spawacz. W angażu z dnia 12 marca 1980 roku oraz z dnia 20 listopada 1980 roku wskazano, iż wnioskodawca jest zatrudniony na stanowisku monter kotłowy. W angażu z dnia 20 stycznia 1980 roku stanowisko skarżącego zostało określone jako monter kotłowy - spawacz

/świadcstwo pracy z dn. 27.02.1981 r. – część C akta osobowe w kopercie k. 59, umowa o pracę z dn. 10.05.1979 r., umowa o pracę z dn. 24.05.1979 r., angaż z dn. 12.03.1980 r., angaż z dn. 20.11.1980 r., angaż z dn. 20.01.1981 r. - część B akta osobowe w kopercie k. 59/

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym w dniu 26 marca 2001 roku przez pracodawcę - Zespół Elektrociepłowni w (...) spółka akcyjna wskazano, że F. C. był zatrudniony w tym przedsiębiorstwie w okresie od dnia 10 maja 1979 roku do dnia 28 lutego 1981 roku. W okresie od dnia 10 maja 1979 roku do dnia 28 lutego 1981 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym na stanowisku spawacza – montera kotłowego wymienionym w wykazie A dział XIV poz. 12 pkt. 9 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

/świadcstwo pracy w szczególnych warunkach - część C akta osobowe w kopercie k. 59/

F. C. musiał skończyć 3 miesięczny kurs montera kotłów, aby zostać przyjętym do pracy w Zespole Elektrociepłowni w Ł..

/zeznania wnioskodawcy – k. 36 w zw. z 23 min. 48 sek. oraz 26 min. 43 sek. – płyta CD k. 97

Wnioskodawca został wysłany do W. na kurs spawania gazowego. W dniu 14 czerwca 1980 roku ukończył podstawowy kurs II stopnia spawania gazowego.

/ bezsporne; książeczka spawacza nr (...) okazana na rozprawie w dniu 5 marca 2014 roku – k. 36, zaświadczenie ukończenia kursu - część B akta osobowe w kopercie k. 59, zeznania wnioskodawcy – k. 36 w zw. z 23 min. 48 sek. oraz 26 min. 43 sek. – płyta CD k. 97/

F. C. w okresie od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku był zatrudniony w Spółdzielni Pracy (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza.

/świadczenie pracy z dn. 4.10.1993 r. k. 12/

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym w dniu 26 marca 2001 roku przez pracodawcę - Spółdzielnię Pracy (...)

w likwidacji wskazano, że F. C. był zatrudniony w tym przedsiębiorstwie

w okresie od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku. W okresie od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym na stanowisku spawacza wymienionym w wykazie A dział XIV poz. 12 pkt. 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały Nr 80 Zarządu Centralnego Związku (...) pracy z dnia 30 czerwca 1983 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy.

/świadczenie pracy w szczególnych warunkach - k. 11/

Spółdzielnia Pracy (...) zajmowała się produkcją wyrobów metalowych i produkcyjnymi usługami dla ludności, miała kilka punktów usługowych. Wnioskodawca pracował w punkcie usługowym mieszczącym się przy al. (...).

/zeznania świadka W. L.: 12 min. 7 sek., 14 min. 48 sek., 16 min. 53 sek. - płyta CD k. 97 oraz 5 min. 14 sek., 9 min. 9 sek. 15 min. 58 sek. – płyta CD k. 113/

Wnioskodawca w czasie zatrudnienia na stanowisku spawacza zajmował się spawaniem elektrycznym metalowych elementów tj. jak bramy, furtki, kraty, ogrodzenia, konstrukcje garaży i inne. Wnioskodawca był jedynym spawaczem z uprawnieniami zatrudnionym w zakładzie. Nie przygotowywał on elementów do spawania i nie montował ich, robili to ślusarze i pomocnicy ślusarzy. Nie wykonywał prac ślusarskich.

/zeznania świadka R. K. – k. 37, zeznania świadka H. S. – k. 37, zeznania świadka B. S. – k. 37-38, zeznania świadka W. L.: 12 min. 7 sek., 14 min. 48 sek., 16 min. 53 sek. - płyta CD k. 97, zeznania wnioskodawcy – k. 36 w zw. z 23 min. 48 sek. oraz 29 min. 58 sek. – płyta CD k. 97/

Wnioskodawca pracował w systemie jednozmianowym, co najmniej 8 godzin dziennie. Czynności spawalnicze wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W zakładzie nie było przestojów, zawsze była praca dla spawacza, nie był oddelegowywany do wykonania innych czynności.

/zeznania świadka R. K. – k. 37, zeznania świadka H. S. a – k. 37, zeznania świadka B. S. – k. 37-38, zeznania świadka W. L.: 12 min. 7 sek., 14 min. 48 sek., 16 min. 53 sek. - płyta CD k. 97, zeznania wnioskodawcy – k. 36 w zw. z 23 min. 48 sek. oraz 29 min. 58 sek. – płyta CD k. 97/

Odwołujący był członkiem Spółdzielni Pracy (...), płacił składkę członkowską, uczestniczył w walnym zgromadzeniu spółdzielni, wypłacano mu dywidendę w niewielkiej wysokości.

/zeznania świadka W. L.: 5 min. 14 sek., 9 min. 9 sek. 15 min. 58 sek. – płyta CD k. 113, zeznania wnioskodawcy – 20 min. 52 sek. – płyta CD k. 113/

Pracownicy Spółdzielni Pracy (...) otrzymywali dodatek do wynagrodzenia za pracę w szczególnych warunkach oraz mleko.

/ zeznania świadka R. K. – k. 37, zeznania świadka B. S.– k. 37-38/

Brak jest dokumentacji osobowo-płacowej pracowników Spółdzielni Pracy (...) w Ł..

/zeznania świadka W. L.: 5 min. 14 sek., 9 min. 9 sek. 15 min. 58 sek. – płyta CD k. 113/

F. C. udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż pracy w wymiarze 28 lat, 10 miesięcy i 21 dni, w tym 28 lat i 9 dni okresów składkowych oraz 10 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych.

/bezsporne, a nadto decyzja k. 35-36 plik I akt ZUS /

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach okres 7 lat, 11 miesięcy i 9 dni przypadający w okresach: od dnia 19 marca 1990 roku do dnia 10 września 1990 roku zatrudnienia w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz od dnia 13 września 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) spółka akcyjna (z wyłączeniem okresów niewykonywania pracy przebytych po dniu 14 listopada 1991 roku).

/decyzja k. 35-36 plik I akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji osobowej ze spornych okresów pracy wnioskodawcy, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań świadków K. W. pracującego z wnioskodawcą w okresie zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) oraz R. K., H. S., B. S. i W. L. pracujących z wnioskodawcą w okresie zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...), a zatem posiadających wiedzę odnośnie charakteru zatrudnienia wnioskodawcy i rodzaju wykonywanych przez niego czynności oraz częściowo zeznań wnioskodawcy. Zgromadzone dokumenty, zeznania świadków oraz zeznania wnioskodawcy

w przeważającej części nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności, znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd odmówił jedynie wiary zeznaniom wnioskodawcy, w których wskazał,

że w okresie zatrudnienia w Zespole Elektrociepłowni w Ł. wykonywał tylko i wyłącznie pracę spawacza. Treść tych zeznań nie znajduje bowiem potwierdzenia w zachowanej dokumentacji osobowej z tego okresu zatrudnienia. W dokumentacji tej znajdują się angaże wyłącznie na stanowisko montera kotłowego-spawacza i montera kotłowego, nadto znamionym jest, że przed podjęciem zatrudnienia wnioskodawca musiał ukończyć kurs montera kotłowego, co sam przyznał w zeznaniach. Okoliczności te oraz fakt, iż odwołujący nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych, chociażby w postaci zeznań świadka na potwierdzenie, że wykonywał wyłącznie prace spawalnicze sprawiły, że uznano twierdzenia odwołującego w tym zakresie za niewiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku Nr 1440, z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu (wg stanu prawnego do dnia 31 grudnia 2012 roku) stanowił, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku ust. 2 w/w przepisu uległ zmianie poprzez rezygnację ustawodawcy z warunku rozwiązania stosunku pracy (ustawa z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw – art. 1 – Dz. U. z 2012r., poz. 637)

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 5 września 2013 roku, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych.

W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek, co do posiadania 15 lat pracy

w warunkach szczególnych.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z zachowanej dokumentacji osobowej ze spornych okresów zatrudnienia.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wnioskodawca w okresie od dnia 1 października 1969 roku do dnia 25 czerwca 1976 roku był zatrudniony w Zakładzie Budownictwa (...), początkowo jako uczeń (...) Szkoły Budowlanej odbywający w zakładzie pracy praktyki celem nauki zawodu betoniarz-zbrojarz, a następnie od dnia 25 czerwca 1971 roku do dnia 25 czerwca 1976 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę zbrojarza.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych jest brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Z zeznań wnioskodawcy wynika, że w okresie od dnia 25 czerwca 1971 roku do dnia 25 czerwca 1976 roku, z przerwą związaną z odbywaniem zasadniczej służby wojskowej od dnia 27 października 1972 roku do dnia 17 października 1974 roku wykonywał wyłącznie czynności zbrojarskie i pracował na zbrojarni. Nie wykonywał on natomiast żadnych czynności betoniarskich. Powyższe częściowo znajduje potwierdzenie w aktach osobowych ze spornego okresu, albowiem część z angaży i dokumentów była wystawiana ze wskazaniem jako stanowiska zajmowanego przez odwołującego – zbrojarz.

W ocenie Sądu, w powyższym okresie wnioskodawca wykonywał zatem prace wymienione w wykazie A dział V pkt. 4, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, czyli prace określone jako „prace zbrojarskie i betoniarskie”.

Pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi wykaz zawarty w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz wzrostu emerytury lub renty (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1983 roku, Nr 3, poz. 6). Stanowisko zbrojarza zostało wymienione w wykazie A, Dziale V pod pozycją 4 pkt 1 jako praca wykonywana w szczególnych warunkach.

Dodatkowo wskazać należy, że w okresie zatrudnienia w Zakładzie Budownictwa (...) F. C. odbył zasadniczą służbę wojskową w okresie do dnia 27 października 1972 roku do dnia 17 października 1974 roku.

W ocenie Sądu okres odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej w trakcie zatrudnienia w Zakładzie Budownictwa (...) podlega zaliczeniu do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym

z uwagi na pracę w szczególnych warunkach.

Zgodnie bowiem z orzecnictwem Sądu Najwyższego okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (por. wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2006 r., sygn. akt III UK 5/06, OSNP 2007/7 – 8/ M.P.Pr. (...)).

Zasadniczo przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej uznaje się za zawieszenie realizacji nadal trwającego stosunku pracy z tego względu, że w okresie odbywania tej służby nie są wykonywane zobowiązania stron stosunku pracy, ponieważ pracownik doznaje przeszkód w świadczeniu pracy z powodu odbywania zasadniczej służby wojskowej, co prowadzi do zawieszenia świadczeń pracodawcy, które na ogół są ekwiwalentami za pracę wykonaną.

Równocześnie trzeba podkreślić, jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w w/w wyroku, że obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona ojczyzny, a zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa (art. 85 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Ponadto konstytucyjna zasada demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), zasada równości wobec prawa i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji), wymuszają na gruncie Konstytucji, będącej najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 Konstytucji RP), ustanawianie takich regulacji ustawowych lub dokonywanie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które wykluczają jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. W konsekwencji na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne są zawsze okresami składkowymi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach), bez potrzeby wypełnienia jakichkolwiek dalszych warunków, a w szczególności bez względu na to, czy okresy odbytej służby były poprzedzone stosunkiem pracy lub innym stosunkiem prawnym kreującym tytuł obowiązkowego ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że okres czynnej służby wojskowej jest składkowym okresem ubezpieczenia dla każdego ubezpieczonego, który odbył taką służbę.

Zgodnie z art. 124 ust. 1 nieobowiązującej już ustawy z dnia 30 stycznia 1959 roku o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108), zakład pracy, który zatrudnił pracownika w chwili powołania do czynnej służby wojskowej, obowiązany był go zatrudnić na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz nie niżej opłacanym, jeżeli pracownik najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej zgłosił swój powrót do pracy. Dopiero niezachowanie tego terminu powodowało rozwiązanie stosunku pracy z mocy prawa, chyba że nastąpiło z przyczyn od pracownika niezależnych (ust. 2).

Zgodnie z wyraźnym brzmieniem art. 125 tej ustawy, pracownikowi, który zgłosił się do pracy w terminie określonym w art. 124 ust. 1 zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy albo od ciągłości pracy w danym zawodzie lub służbie, bądź w szczególnych warunkach, od których zależy nabycie tych uprawnień.

W oparciu o powyższe należy stwierdzić, że okres odbytej czynnej (zasadniczej) służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach pracy, który po zakończeniu tej służby zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo jak wykonywanie takiej pracy, a skoro okres ten podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w szczególnych warunkach, to uwzględnia się go także do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 124 i 125 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 roku o powszechnym obowiązku wojskowym, w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach). Jak wskazał Sąd Najwyższy taką językową wykładnię zdecydowanie wzmacniają powołane wyżej dyrektywy (zasady) konstytucyjne uzasadniające i usprawiedliwiające traktowanie okresu zasadniczej

służby wojskowej przypadającego w okresie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia jako składkowego okresu pracy w szczególnych warunkach dla celów emerytalnych.

Ponadto, zdaniem Sądu Najwyższego, za przyjętą wykładnią przemawiają także regulacje szczególne dotyczące przesłanek nabycia prawa do szczególnych rodzajów emerytur: górniczej (art. 34, 35 i 38 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) lub emerytury kolejowej (art. 40, 41 i 45 tej ustawy) przez pracowników urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku, zważywszy że powołane unormowanie *expressis verbis* okresy służby wojskowej uznają za okresy zaliczane do okresów zatrudnienia wykonywanego w szczególnych warunkach (pracy górniczej lub zatrudnienia na kolei), wymaganych do nabycia emerytury w niższym od powszechnego wieku emerytalnym.

Należy dodać, że w okresie odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej obowiązywały: dekret z dnia 25 czerwca 1954 roku o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958r., Nr 23 poz. 97, ze zm.), ustawa z dnia 23 stycznia 1968 roku o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6, ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 roku w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 39, poz. 176, ze zm.), stanowiące akt wykonawczy do wyżej wskazanego dekretu z dnia 25 czerwca 1954 roku, które zachowało moc na podstawie art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 roku o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Zgodnie z § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 roku okresy wymienione w art. 8 dekretu zalicza się do wymaganych okresów zatrudnienia tak jak zatrudnienie w II kategorii, z wyjątkiem tych okresów służby wojskowej, które w myśl obowiązujących przepisów podlegają zaliczeniu do I kategorii zatrudnienia. Jeżeli jednak pracownik bezpośrednio przed okresami wymienionymi w art. 8 dekretu wykonywał zatrudnienie w I kategorii, okresy te zalicza się tak jak zatrudnienie w I kategorii zatrudnienia. W świetle art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r., Nr 241, poz. 2416, ze zm.) – w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 roku, czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Wydane na podstawie art. 108 ust. 4 powyższej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318, ze zm.) regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu za służby zgłosił powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. W myśl § 5 ust. 1 tego rozporządzenia żołnierzowi wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Z przepisów tych wynika, że okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby. Jeżeli było to zatrudnienie wymienione w art. 11 ust. 2 pkt 1-6 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, to również okres służby wojskowej uważany był za takie samo zatrudnienie, a żołnierz był traktowany jak pracownik wykonujący pracę wymienioną w powołanym przepisie. Stąd też Rada Ministrów upoważniona była do zajęcia stanowiska odnośnie odbytej zasadniczej służby wojskowej i odpowiedniego jej zakwalifikowania do zatrudnienia w pierwszej kategorii w rozumieniu art. 11 ust. 2. W konsekwencji § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 roku nadal mieścił się w zakresie ustawowego upoważnienia.

Praca wnioskodawcy – przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej i po jej zakończeniu – stanowiła pracę zaliczoną do pierwszej kategorii zatrudnienia według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 roku w sprawie zaliczenia pracowników do kategorii zatrudnienia. W myśl § 5 zdanie drugie tego rozporządzenia, jeżeli pracownik bezpośrednio przed okresami wymienionymi w art. 8 dekretu wykonywał zatrudnienie w I kategorii, okresy te zalicza się tak jak zatrudnienie w I kategorii zatrudnienia. Jednym z okresów wymienionych w art. 8 ust. 1 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 roku była służba w Wojsku Polskim po dniu 1 listopada 1918 roku (pkt 4). Zatem stosownie do tych przepisów, okres zasadniczej służby wojskowej wnioskodawcy zaliczał się do pracy

w pierwszej kategorii zatrudnienia. W dniu 1 stycznia 1980 roku weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 roku w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 13, poz. 86, ze zm.), a jego § 9 stanowił, że pracownicy, którzy

z tytułu zaliczenia ich pracy do pierwszej kategorii zatrudnienia nabyli uprawnienia na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowują te uprawnienia. Kolejne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.) zasadę tę powtórzyło w § 19 ust. 2, zgodnie z którym prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia w rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 roku w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1979r., Nr 13, poz. 86 i z 1981r., Nr 32, poz. 186) uważa się prace wykonywane w szczególnych warunkach, o których mowa w § 4. Podstawę prawną dochodzonej emerytury stanowi art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku (III ZP 30/01, OSNAPiUS 2002, nr 10, poz. 243) Sąd Najwyższy przyjął, że za przepisy dotychczasowe należy uważać przepisy powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267, ze zm.). Ustawa ta utraciła moc z dniem 1 stycznia 1999 roku tj. od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, która z kolei nie zawiera analogicznego upoważnienia. Tym samym przepis art. 194 ustawy o FUS stanowiący, że do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustaw dotychczasowych, nie jest podstawą prawną zachowania mocy obowiązującej powołanego rozporządzenia. Zawarte zaś w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, może odnosić się tylko do tych przepisów rozporządzenia, które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachował również moc przepis § 19 ust. 2 rozporządzenia.

Przedstawiona powyżej wykładnia, o ocenie Sądu, nie nasuwa wątpliwości, że okres odbytej zasadniczej służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio

w szczególnych warunkach, który po zakończeniu służby zgłosi swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo, jak wykonywanie takiej pracy. Skoro zatem okres ten podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w szczególnych warunkach, to uwzględnia się go także do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Stanowisko takie znalazło potwierdzenie w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 roku w sprawie II UZP 6/13, zgodnie z którą czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 roku) zalicza się na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Biul. SN 2013/10/24, M.P.Pr. (...)-101, zob. też. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 roku, II UK 217/13, LEX nr 1408683/.

Podkreślić należy, że wnioskodawca został powołany do zasadniczej służby wojskowej w czasie trwania zatrudnienia w Zakładzie Budownictwa (...)

i po zakończeniu służby wojskowej (17 października 1974 roku) podjął pracę w dniu 6 listopada 1974 roku, co wprost wynika z dokumentacji zawartej w aktach osobowych, a zatem został zachowany wymagany 30 dniowy termin zgłoszenia powrotu do pracy po odbyciu służby.

Ponadto Sąd ustalił, że w okresie w okresie od dnia 13 września 1976 roku do dnia

30 kwietnia 1979 roku odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) na stanowisku spawacza.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych był fakt, określenia w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym przez pracodawcę, stanowiska wnioskodawcy niezgodnie z nomenklaturą zarządzenia resortowego - jako „spawacz”.

Z zeznań świadka K. W., zatrudnionego w tym samym zakładzie pracy w latach 1972-1985, na stanowisku spawacza wynika, iż wnioskodawca wykonywał czynności spawacza, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący pracował w sześćosobowej brygadzie spawaczy i elektrycznie spawał różne elementy, takie jak balustrady i zsypy oraz wycinał gazowo, a swoje obowiązki wykonywał na spawalni na terenie zakładu, zdarzało się, że również na prefabrykacji. Wnioskodawca nie przygotowywał elementów do spawania, robili to ślusarze. Nadto świadek zaprzeczył, aby F. C. wykonywał prace zbrojarza, cieśli, czy ślusarza, wskazane w niektórych dokumentach znajdujących się w aktach osobowych. Wyjaśnił, że formalnie został on przyjęty na stanowisko cieśli-ślusarza, ponieważ pomimo zapotrzebowania, w zakładzie nie było etatu dla spawacza. Powyższe znajduje potwierdzenie w zeznaniach wnioskodawcy. Znamienne jest również, że od 10 kwietnia 1974 roku wnioskodawca posiadał uprawnienia do spawania elektrycznego i powoływał się na tę okoliczność ubiegając się o zatrudnienie.

W ocenie Sądu, w okresie od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku skarżący wykonywał zatem prace wymienione w wykazie A dział XIV pkt. 12, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, czyli prace określone jako „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym”.

Pomocnicze znaczenie w tym zakresie również stanowi wspomniany wcześniej wykaz zawarty w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku. Stanowisko spawacza elektrycznego i gazowego zostało wymienione w wykazie A, Dziale XIV pod pozycją 12 pkt 1 jako praca wykonywana w szczególnych warunkach.

Z poczynionych przez Sąd ustaleń wynika także, że w okresie od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku F. C. był zatrudniony w Spółdzielni Pracy (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza.

Podstawą nieuwzględnienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych było również określenie przez pracodawcę stanowiska wnioskodawcy niezgodnie z nomenklaturą zarządzenia resortowego - jako „spawacz” w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Z zeznań świadków zatrudnionych w w/w zakładzie pracy na stanowisku ślusarzy w latach 1977-1985 w przypadku świadka R. K. oraz w latach 1974 lub 1975 – 1990 w przypadku świadka H. S. oraz świadka B. S. pracującego w Spółdzielni w latach 1982-1992 jako inspektor ds. BHP oraz zastępca kierownika ds. usług i produkcji, a także W. L. likwidatora Spółdzielni Pracy (...) wynika, iż wnioskodawca wykonywał czynności spawacza, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak ustalono F. C. był jedynym spawaczem ze stosownymi uprawnieniami pracującym w zakładzie produkcyjnym Spółdzielni. Do zakresu jego obowiązków należało spawanie elektryczne metalowych elementów tj. jak bramy, furtki, kraty, ogrodzenia, konstrukcje garaży i inne. W zakładzie zawsze była praca dla spawacza i nie było przestojów, nie oddelegowywano ubezpieczonego do wykonania innych czynności.

Zdaniem Sądu, również w powyższym okresie wnioskodawca wykonywał prace wymienione w wykazie A dział XIV pkt. 12, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, czyli prace określone jako „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym”.

Stanowisko spawacza elektrycznego jest również wymienione w załączniku nr 1 do uchwały nr 80 Zarządu Centralnego Związku (...) z dnia 30 czerwca 1983 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy w Wykazie A Dziale XIV pod pozycją 12 - prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym w pkt 1 (Biuletyn (...) z dnia 10 sierpnia 1983 r. Nr 15–16, poz. 54).

Dodatkowo wskazać należy, że z niekwestionowanych okoliczności faktycznych wynika, iż wnioskodawca był członkiem Spółdzielni Pracy (...).

Wyjaśnić należy, że w spornych okresach obowiązywały w Polsce dwie ustawy regulujące prawo spółdzielcze. Pierwszą z nich była ustawa o spółdzielniach i ich związkach z dnia 17 lutego 1961 roku (Dz.U. Nr 12, poz. 61), obowiązująca od dnia 4 czerwca 1961 roku do 31 grudnia 1982 roku. Drugą natomiast była ustawa z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (j.t. Dz.U. z 2003 r. Nr 188 poz. 1848 z zm.), która obowiązuje od 1 stycznia 1983 roku. Pierwsza z ustaw o spółdzielniach z 1961 r. rozróżniała tylko trzy typy spółdzielni, a mianowicie rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie pracy i spółdzielnie budownictwa mieszkaniowego. Zgodnie z art. 95 § 1 przedmiotem gospodarczej działalności rolniczej spółdzielni produkcyjnej jest prowadzenie wspólnego gospodarstwa rolnego w oparciu o osobistą pracę członków. W myśl natomiast art. 122 przedmiotem gospodarczej działalności spółdzielni pracy jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o pracę osobistą członków. Art. 123 § 1 stanowił, że Spółdzielnia i członek spółdzielni mają obowiązek pozostawania ze sobą w stosunku pracy, a stosunek pracy pomiędzy spółdzielnią a jej członkiem nawiązywał się przez spółdzielczą umowę o pracę. Odnośnie spółdzielni budownictwa mieszkaniowego, to regulował je art. 134 § 1, który stanowił, że przedmiotem działalności spółdzielni budownictwa mieszkaniowego jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków oraz innych ich potrzeb gospodarczych i kulturalnych, wynikających z zamieszkiwania we wspólnym osiedlu lub w jednym budynku.

Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i w oparciu o powyższą regulację prawną należy dojść do wniosku, że Spółdzielnia Pracy (...) nie była ani rolniczą spółdzielnią produkcyjną, ani spółdzielnią budownictwa mieszkaniowego. Spółdzielnia ta zajmowała się produkcją wyrobów metalowych i produkcyjnymi usługami dla ludności, miała kilka punktów usługowych. Uprawnione więc jest twierdzenie, że była to spółdzielnia pracy. Powyższe oznacza, że każdy członek spółdzielni miał obowiązek pozostawać ze spółdzielnią w stosunku pracy, a stosunek pracy nawiązywał się przez spółdzielczą umowę o pracę. W związku z czym ubezpieczony pomimo iż był członkiem Spółdzielni, pozostawał w pracowniczym zatrudnieniu. Odnośnie natomiast ustawy z 1982 roku prawo spółdzielcze, to również i ona rozróżniała tylko trzy typy spółdzielni, a mianowicie spółdzielnie produkcji rolnej, spółdzielnie kółek rolniczych i spółdzielnie pracy. Art. 138 § 1 stanowi, że przedmiotem gospodarczej działalności rolniczej spółdzielni produkcyjnej jest prowadzenie zespołowego gospodarstwa rolnego w oparciu o osobistą pracę członków. Z kolei zgodnie z art. 178 § 1 poza spółdzielniami wymienionymi w rozdziale 1 (...) i rozdziale 2 (uchylonym w dn. 26.09.1994 r., a dotyczącym rolniczej spółdzielni specjalistycznej) mogą być tworzone inne spółdzielnie, których podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie wspólnego gospodarstwa rolnego. Odnośnie zaś spółdzielni pracy, to regulował je art. 181 w myśl, którego przedmiotem gospodarczej działalności spółdzielni pracy jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Zgodnie z art. 182 § 1 spółdzielnia i członek spółdzielni mają obowiązek pozostawania ze sobą w stosunku pracy. Poza wyjątkami przewidzianymi w przepisach ustawy odmowa nawiązania stosunku pracy lub pozostawania w takim stosunku stanowi naruszenie istotnych praw i obowiązków wynikających ze stosunku członkostwa. Stosunek pracy pomiędzy spółdzielnią a jej członkiem nawiązuje się przez spółdzielczą umowę o pracę. Zgodnie z art. art. 180 § 1 przedmiotem gospodarczej działalności spółdzielni kółek rolniczych (usług rolniczych) jest świadczenie usług dla rolnictwa i innych rodzajów usług wynikających z potrzeb środowiska wiejskiego. Także i w odniesieniu do tej regulacji stwierdzić należy, że Spółdzielnia Pracy (...) była spółdzielnią pracy. A to oznacza, że członek spółdzielni musiał pozostawać ze spółdzielnią w stosunku pracy. Zatem członkostwo ubezpieczonego w tej spółdzielni nie pozbawiało jego zatrudnienia charakteru pracowniczego.

Różnica pomiędzy członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej, a członkiem spółdzielni pracy jest taka, że ten pierwszy nigdy nie będzie związany ze spółdzielnią stosunkiem pracy, natomiast ten drugi musi być zawsze związany ze spółdzielnią stosunkiem pracy wynikającym z zawarcia spółdzielczej umowy o pracę. Zgodnie z treścią art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Ustawa o emeryturach i rentach nie zawiera definicji pracownika, zatem konieczne jest odwołanie się w tym zakresie do ustawy Kodeks pracy. Ustawa ta w art. 2 stanowi, że pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Nie jest pracownikiem w rozumieniu art. 2 członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej, bo stosunek prawny powstały między członkiem spółdzielni a spółdzielnią ma charakter szczególny, a jego podstawą nie jest spółdzielcza umowa o pracę, lecz dobrowolnie zgłoszona deklaracja o wstąpieniu do spółdzielni i gotowość wspólnej uprawy ziemi lub prowadzenia hodowli. Wstąpienie do spółdzielni zatem nie jest podyktowane zamiarem zarobkowego świadczenia pracy na rzecz określonego zakładu pracy, a chęcią prowadzenia wspólnej gospodarki na całym obszarze gruntów rolnych włączonych do spółdzielni, w tym na gruntach stanowiących własność członka. Jest natomiast pracownikiem w rozumieniu art. 2 kp członek spółdzielni pracy pracujący w spółdzielni na podstawie spółdzielczej umowy o pracę (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dn. 10 grudnia 2013 r., sygn. akt 302/13, niepubl.).

Skoro więc F. C. w okresie od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku świadczył pracę na podstawie spółdzielczej umowy o pracę, to był pracownikiem w rozumieniu art. 2 k.p., a co za tym idzie był pracownikiem w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Konkludując, w ocenie Sądu wnioskodawca udowodnił, że w spornych okresach od dnia 25 czerwca 1971 roku do dnia 25 czerwca 1976 roku, od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku oraz od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku w ciągłości wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę w szczególnych warunkach.

Na marginesie należy zaznaczyć, iż Sąd nie uznał jako okresu pracy w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Zespole Elektrociepłowni w Ł.. Wnioskodawca zeznał, że w tym okresie wykonywał prace polegające na spawaniu elektrycznym rur od wody i popiołu. Ta okoliczność nie znajduje jednak potwierdzenia w dokumentacji osobowej ze spornego okresu, w którym wnioskodawca otrzymywał angaże na stanowiska monterów kotłów – spawacza oraz i monterów kotłów. Ponadto wnioskodawca wskazał na okoliczność ukończenia przez niego trzy miesięcznego kursu monterów kotłów, co było warunkiem jego zatrudnienia. Odwołujący poza własnymi twierdzeniami nie powołał żadnych wniosków dowodowych, chociażby w postaci zeznań świadka, które mogłyby potwierdzić, że w spornym okresie wykonywał wyłącznie prace spawalnicze. Natomiast zachowana dokumentacja pracownicza stoi w całkowitej sprzeczności do treści jego zeznań.

Należy jednak podkreślić, iż fakt ten pozostaje bez wpływu na okoliczność udowodnienia przez wnioskodawcę ponad 15 letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych warunkach na stanowisku zbrojarza oraz stanowiskach spawacza.

Na podstawie powyższych ustaleń należy zatem zaliczyć okresy od dnia 25 czerwca 1971 roku do dnia 25 czerwca 1976 roku, od dnia 13 września 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1979 roku oraz od dnia 4 marca 1981 roku do dnia 1 marca 1990 roku, do stażu pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych, co łącznie z okresem zaliczonym wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach przez organ rentowy daje ponad 15 letni okres takiego zatrudnienia.

Reasumując Sąd przyjął, iż wnioskodawca posiada okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz spełnia pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu

1 sierpnia 2013 roku, wiek 60 lat ukończył w dniu 5 września 2013 roku, a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 5 września 2013 roku tj. od momentu osiągnięcia wieku emerytalnego.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi. organu rentowego wraz z aktami rentowymi oraz odpisami protokołów rozpraw zgodnie z wnioskiem

20.04.2015 r.